

## **Svoboda x nespoutanost**

Svoboda se velmi často chápe jako nevázanost, nespoutanost, ničím neomezovaná vůle, libovůle, svévole. Obvykle se zcela zapomíná na to, že vyšších úrovní svobody je možno dosahovat pouze z předpokladu zachování určitého řádu, respektování určitých norem. Teprve potom je i určité vybočení, překročení norem (a zase nikoli jakékoli) činem svobodným. Nejde však o to, že moment svévole je pouze vyzdvižen na vyšší úroveň, ale že to překročení či vybočení se opírá o nějakou vyšší normu, vyšší řád. Dalo by se tedy říci, že vyšší svobody můžeme dosáhnout pouze tak, že nižší řád porušíme ve jménu a v zájmu dodržení řádu vyššího. Z toho všeho je zřejmé, že nelze mluvit o nějaké „přirozené“ svobodě, „přirozené“ nespoutanosti (jak to často slycháme).

(Písek, 080818-1.)